

TISKOVÁ ZPRÁVA

Proti pneumokokem vyvolanému zápalu plic existuje očkování

Hygienická stanice hlavního města Prahy (dále jen „HSHMP“) jako věcně a místně příslušný orgán ochrany veřejného zdraví v Praze doporučuje veřejnosti preventivní očkování proti onemocněním, jejichž původcem může být bakterie *Streptococcus pneumoniae*. Mezi nejčastější onemocnění, které pneumoková bakterie způsobuje, patří zápal plic. Infekce se přenáší převážně vzdušnou cestou. K nejohroženějším skupinám patří chronicky nemocní a starší lidé a děti do 5 let. Očkování proti pneumokokovým infekcím patří z hlediska prevence mezi nejúčinnější opatření.

Podle oficiálních statistik, které má HSHMP k dispozici v Praze v roce 2017 onemocnělo na pneumokokem vyvolaná onemocnění celkem 38 osob. Jednalo se o stejný počet žen i mužů. Pneumokokové bakterie mohou kromě zápalu plic vyvolat i další onemocnění, například zánět mozku, nebo celkovou otravu organismu. V roce 2017 bylo v Praze oficiálně zaznamenáno 5 případů pneumokokového zánětu mozku, 2 onemocnění zápalem plic a v 31 případech se jednalo o sepsi - otravu organismu.

Poměrně nízký počet nemocných zápalem plic, jehož příčinou je pneumokoková bakterie, vykazovaný v oficiálních statistikách je způsoben tím, že lékaři ne u všech nemocných, u kterých zápal plic diagnostikují, provádějí také příslušná vyšetření. Nicméně klinická praxe v Česku i ve světě jednoznačně potvrzuje, že bakterie *Streptococcus pneumoniae* je celosvětově nejčastější příčinou bakteriálního zápalu plic a to mezi všemi věkovými skupinami. V přepočtu na 100.000 obyvatel je v Evropě a Severní Americe ročně evidováno průměrně od 30 do 100 nemocných.¹

Nástup samotného onemocnění bývá velmi rychlý. První příznaky invazivního pneumokokového onemocnění jsou podobné chřipce – teplota, zimnice, třesavka, kašel s tvorbou hlenu, bolesti hlavy, zvracení, u malých dětí i křeče. Právě proto jsou pneumokoková onemocnění velmi zrádná. Pneumokok postihuje jednotlivé orgány a způsobuje závažné záněty středouší, těžké zápalu plic i pneumokokové meningitidy. Bakterie, která se dostane do krevního řečiště, postupuje v organismu velmi rychle, nemocnému jde o čas. Zvláště u malých dětí a starších osob může mít onemocnění velmi závažný průběh. Důležité je včas vyhledat lékaře, který nasadí efektivní léčbu.

U oslabených jedinců může nákaza v extrémních případech končit až fatálně. V důsledku pneumokokové nákazy v Praze v roce 2017 zemřelo 7 osob, z nichž 5 bylo starších 70 let. Důraz na preventivní očkování je proto na místě.

Ochrana proti vzdušným nákazám je téměř nemožná, chrání pouze očkování. To je pro určité skupiny obyvatel hrazeno z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Od 1. ledna 2018 se díky změnám v legislativě spektrum osob, kterým je očkování proti pneumokokovým nákazám hrazeno rozšířilo. U tohoto očkování je možné nově uhradit také dvě dávky základního očkování pro kojence ve věku do sedmého měsíce věku dítěte. Nově se zavádí úhrada očkování u vybraných, chronicky nemocných, rizikových skupin pacientů bez ohledu na věk. Novinkou je také zavedení úhrady takové vakcíny proti pneumokokovým onemocněním u osob ve věku 65+, kterou schválí Ministerstvo zdravotnictví ČR na základě doporučení Národní imunizační komise (NIKO). Pravidelné očkování proti pneumokokovým nákazám mohou bezplatně absolvovat rovněž klienti v léčebnách pro dlouhodobě nemocné a v domovech pro seniory, v indikovaných případech také klienti domovů pro osoby se zdravotním postižením a domovů se zvláštním režimem. Na očkování proti

¹ Údaj z publikace „Communicable Diseases Manual“, 19. vydání, autor: David L. Heymann, MD, 2008

pneumokokovým nákazám navíc přispívají svým klientům mladším 65 let v rámci preventivních programů některé zdravotní pojišťovny.

Na základě výše uvedeného se proto HSHMP rozhodla apelovat na pražskou veřejnost, doporučuje očkování a pro bližší informace doporučuje HSHMP, aby se zájemci obrátili na svoji zdravotní pojišťovnu s žádostí o další informace.

V Praze dne 17. ledna 2018

Mgr. Zbyněk Boublík
tiskový mluvčí HSHMP